

18 mei 2018

Reactie Gelderse Omgevingsdiensten Gelders op internetconsultatie wijziging artikel 2.15 Activiteitenbesluit.

De voorgestelde wijzigingen van artikel 2.15 bevatten zeker onderdelen die wij als Gelderse omgevingsdiensten als meerwaarde zien. De extra aandacht voor energiebesparing, de toelichting op de altijd voortdurende discussie over de terugverdientijd en het idee voor een landelijk meldsysteem ondersteunen wij. We hebben ook enkele kritische kanttekeningen bij de uitgangspunten en bij de verwachtingen die hieraan toebedeeld worden.

Uit jarenlange praktijk vanuit toezicht en handhaving weten we dat het naleefgedrag van bedrijven met betrekking tot het verplicht melden slecht scoort. We vergelijken dit met bijvoorbeeld artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit (AB) en de EED-auditplicht. Meldingen 1.10 AB voor oprichten of wijziging van een inrichting gebeuren in meer dan 95% van de gevallen niet “spontaan”. Deze worden dus bijna altijd pas gedaan na bezoek van een toezichthouder. Daarbij zien we ook dat de kwaliteit van de meldingen vaak ondermaats is; incompleet en niet op tijd. Deze overtredingen van het niet correct melden staan in de top 3 van milieuovertredingen. Kijken we naar de EED-auditplicht dan zien we 3 jaar na invoering van de regelgeving dat nog slechts 50% van de EED plichtige bedrijven een auditrapport heeft ingediend. Ook hier dus een slecht naleefgedrag. Dit staat dan nog los van de kwaliteit van sommige auditrapporten. We verwachten naar analogie met bovenstaande dus ook zeker geen hoog naleefgedrag en niet de gewenste kwaliteit op het verplicht laten melden door het omdraaien van de bewijslast voor voldoen aan de milieuwetgeving hiervoor. Zeker niet nu blijkt dat deze verplichting de ondernemer de eerste keer tot 8 uur gaat kosten zoals gesteld in de nota van toelichting. We vinden dit in schril contrast staan met de gemiddelde tijd die een ondernemer nu kwijt is aan een toezichtsbezoek. Dit is in de meeste gevallen minder dan 8 uur en dan heeft de ondernemer niet alleen inzicht in de mate dat hij voldoet aan de EML-regelgeving maar ook in de wijze waarop hij wel kan voldoen inclusief het afsprakenkader voor implementatie van de maatregelen. Er is een noodzaak om de omdraaiing van de bewijslast te begeleiden om uiteindelijk te komen tot de gewenste kwaliteit.

Er dient volgens de wijziging gemeld te worden als is voldaan aan de EML-maatregel(en).

Ondernemers moeten dus inhoudelijke kennis van de EML-maatregelen hebben. Ook hier is begeleiding wenselijk om de gewenste kwaliteit te halen. Door de bijna 2 jaar ervaring die we in Gelderland met het toezicht op energiebesparing met behulp van de EML hebben opgedaan zien we dat het voor het bedrijf/ondernemer erg lastig is om de maatregelen juist te interpreteren en volledig te implementeren. In de meeste gevallen is het ook niet de corebusiness van het bedrijf om zich hier mee bezig te houden. Een vereenvoudigd systeem van melden zoals nu voorgesteld wordt zal voor het bedrijf in ieder geval niet leiden tot het snel inschakelen van externe deskundigen op dit gebied. Ook hier maken we de vergelijking met de matige kwaliteit van de 1.10 AB meldingen en de EED-auditplicht. Om tot de gewenste en wettelijke kwaliteit te komen moet het bevoegd gezag in meer dan 50% van de gevallen het bedrijf alsnog aanschrijven en handhaven. Begeleiding is dus noodzakelijk en zorgt voor toename van de toezichtslasten.

Wat we in de recente praktijk ook vaak zien is dat een bedrijf weinig vervolg geeft op het moment dat een audit of een energiescan is uitgevoerd. Ze hebben aan de papieren regelgeving voldaan (het auditrapport ligt er of de EML-check ligt er) en de nodige aandacht voor daadwerkelijke implementatie van de energiebesparende maatregelen verslapt. De controle hierop is essentieel en heeft bewezen meerwaarde. Pas na implementatie van de maatregelen worden de kilowatturen bespaard! Ook dit verhoogt wel de toezichtlast.

De aantallen bedrijven waarvoor een en ander zal gelden worden gesteld op 100.000. Dit bevreedt ons omdat we weten dat alleen al in Gelderland ruim 20.000 bedrijven boven de in artikel 2.15 gestelde grenzen uitkomen. Overall zal dit op nationaal niveau dan toch veel meer dan 100.000 moeten bedragen? De toezichtlast van het effect van de maatregel zoals berekend in de nota van toelichting neemt dan toe.

Conclusie: Er wordt gesteld dat een systeem van verplicht melden per 1 juli 2019 zal leiden tot een afname van de toezichtslasten. Wij delen deze mening dus niet. Om de gewenste kwaliteit te verkrijgen zal begeleiding van de bedrijven nodig zijn. Dit leidt tot een toename van de toezichtslast.

De verplichting tot het nemen van besparende maatregelen staat al jaren in de wet. We zijn er met zijn allen onvoldoende in geslaagd om hieraan goede invulling te geven. Met de komst van MJA-3, de EED, etc. en nu zeker met de introductie van de EML wordt hieraan een enorme boost gegeven. De omgevingsdiensten zijn hiervoor ook afgelopen anderhalf jaar extra voor uitgerust om hierin een actieve rol te vervullen. De eerste tranche extra 3 miljoen EML-subsidies zijn gebruikt om hierin een goede start te maken en de noodzakelijke specialisten op te leiden en juist de nodige praktijkervaring te laten opdoen. Wij vinden dat we hier in deze fase grotendeels in geslaagd zijn. Een tweede tranche van 3 miljoen is niet beschikbaar gesteld omdat het ministerie de signalen heeft gekregen dat de gelden niet effectief genoeg zijn ingezet. Dit betwijfelen wij. Wij vragen ons af of we onze ervaringen wel voldoende met het ministerie hebben kunnen delen. We benadrukken dat we de afgelopen 1,5 jaar hard gewerkt hebben aan opleiding en ervaring. Na deze opstart, zijn we juist nu er klaar voor om de mensen vol deskundigheid in te zetten en de vruchten te plukken door gericht en deskundig toezicht in te zetten. De inzet van deze specialisten kunnen ook een groot deel van de begeleiding binnen het voorgestelde meldsysteem uitvoeren. We weten inmiddels uit ervaring dat advisering en toezicht WEL direct leidt tot implementatie van besparende maatregelen en het WEL direct terugdringen van kilowatturen elektriciteit en m³ aardgas, daar waar alleen een papieren audit of energiescan dit niet direct heeft (dat zijn aanbevelingsrapporten waarna nog een implementatietraject moet volgen). We zijn ervan overtuigd dat extra specialistisch toezicht en de deskundige begeleiding op de omgekeerde bewijslast, samen met de stimuleringsaanpakken van het bedrijfsleven (voortvloeiend uit het Nederlands Energie Akkoord (NEA) en het Gelders Energie Akkoord (GEA) we doelstellingen kunnen halen.

Conclusie 2: Recente ervaringen leren dat met het toezicht op de EML-maatregelen direct inzicht in de mate van het nemen van maatregelen door bedrijven wordt verkregen en dat ook direct afspraken worden gemaakt over het implementeren van nog niet genomen maatregelen. Ondersteuning en toezicht hebben hierin gebleken meerwaarde. We vragen het ministerie deze inspanning blijvend te ondersteunen.

Als laatste en misschien het belangrijkste. We hebben het over het melden van gegevens. Zowel voor overheid én bedrijfsleven is een goede informatievoorziening gewenst. De belangrijkste bron van deze informatievoorziening ligt in het feit om welke bedrijven het gaat. Waar zijn de bedrijven met het verbruik boven de grens zoals in artikel 2.15 AB gesteld? Met andere woorden, weten we welke bedrijven zich nu specifiek moeten melden. Neen! Energieleveranciers als Alliander hebben die gegevens maar weigeren tot op heden deze aan het bevoegd gezag of het bedrijfsleven te verstrekken. We verlangen niet de exacte verbruikscijfers maar zien graag slechts een overzicht van adressen waar juist de midden- en grootverbruikers zitten. In Trouw stond hierover op 4 mei 2018 nog een artikel! We willen ervoor pleiten juist deze informatievoorziening tot stand te brengen.

Conclusie 3: De uitvoering van het toezicht en het starten van een meldsysteem op EML is met name gebaat bij het beschikbaar stellen aan de bevoegde gezagen (in uitvoering de omgevingsdiensten) van de adressen van midden- en grootverbruikers van bedrijven door de energieleveranciers als een Alliander. Deze gegevens zijn ook de basis waarop een meldsysteem pas vorm kan krijgen.

Contactpersoon:

Emile Pilage

Projectleider energiebesparing bedrijven Gelders stelsel

emile.pilage@odrn.nl

06-51 02 82 44